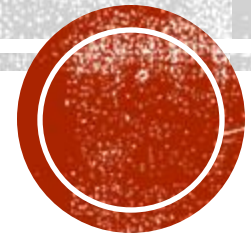
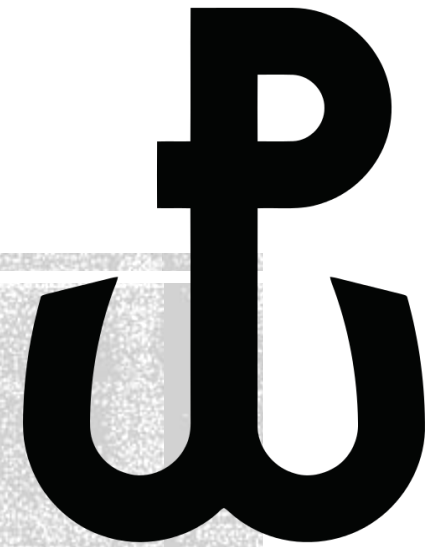

POWSTANIE WARSZAWSKIE OBRAZEM PISANE

Uczestnik: Julian Lasocki VIa

Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 279 im. Batalionów Armii
Krajowej „Gustaw” i „Harnaś” w Warszawie

Opiekun: Pan Piotr Skrobek

1. ORGANIZATOR KONKURSU

Organizatorem Konkursu jest Szkoła Podstawowa nr 279 im. Batalionów Armii Krajowej i „Harnaś” w Warszawie.

2. CELE KONKURSU

#POMYSŁ_I_REALIZACJA

DLACZEGO IDĘ ICH ŚLADAMI?

1. Z zaciekawieniem i zainteresowaniem przyjąłem informację o konkursie „*Powstanie Warszawskie obrazem pisane*”.
2. Za pomocą portalu dzieje.pl opracowałem moją warszawską trasę powstańczą.
3. Wraz z Tatą w pewien sobotni mroźny poranek wyruszyliśmy śladami Bohaterów naszego miasta.

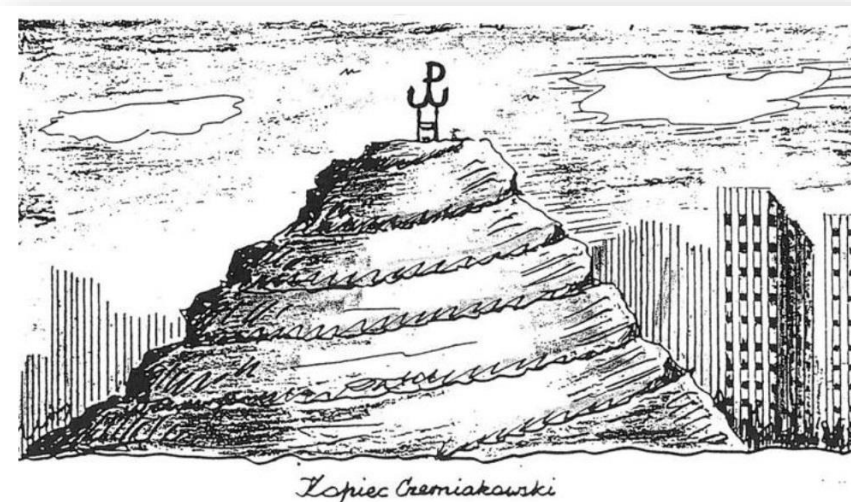
#PRZYSTANEK_1: KOPIEC POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

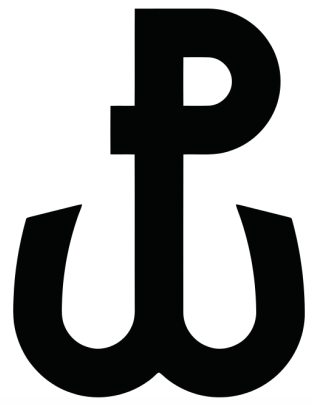

Przyznam szczerze, że miejsce to przez lata obserwowałem z oddali a teraz miałem szansę zobaczyć je z bliska.

Historia kopca.

Pomysł usypania kopca z ruin miasta pojawił się już w 1945 r. Orędownikiem tego był inżynier Stanisław Gruszczyński – architekt z Biura Odbudowy Stolicy. Widział kopiec na Powiślu, a później przy ulicy Grzybowskiej, w pobliżu dzisiejszego Muzeum Powstania Warszawskiego. Autor koncepcji kilkakrotnie zmieniał nazwy kopca, proponując m.in.: „Pomnik Zburzonej Warszawy”, „Grób Warszawy” czy „Kopiec Wolności”. Gruszczyński zmarł w 1958 r. nie doczekawszy realizacji swojej idei.

#PRZYSTANEK_2:

POMNIK WALCZĄCY MOKOTÓW 1944

Park Dreszera to małe płuca dla Mokotowa. Wielokrotnie przejeżdżam tędy zdążając do mojego brata ciotecznego Witka. Zapalając znicz przy pomniku dodałem razem z Tatą

„Cześć i Chwała Bohaterom”

We wrześniu 1985 roku w parku odstonięto pomnik „Mokotów Walczący 1944”, upamiętniający uczestników powstania warszawskiego na Mokotowie. Jest to pęknięty na pół kamień narzutowy wydobyty w trakcie budowy warszawskiego metra na Ursynowie. Pośrodku znajduje się znak Polski Walczącej, poniżej zaś granitowa płyta z napisem. Pomnik, wzniesiony z inicjatywy środowiska pułku „Baszta” i innych oddziałów mokotowskich, został zaprojektowany przez Eugeniusza Ajewskiego. Co roku odbywają się przy nim uroczystości rocznicowe.

#PRZYSTANEK_3: MOKOTOWSKIE „PUDEŁKO”

Jest to dla mnie miejsce szczególne, gdyż w latach 90-tych na miejscu obecnego apartamentowca mieściło się LIII męskie Liceum Ogólnokształcące pw. Św. Augustyna, do którego uczęszczał **mój Tata**.

Budynek usytuowany na rogu Alei Niepodległości i ulicy Naruszewicza zwany w czasie Powstania „**Pudełkiem**” był znaczącym punktem oporu żołnierzy kompanii 0-3 pułku AK "Basztą". W miejscu tym jak głosi inskrypcja na tablicy zginęło 44 żołnierzy, a 57 zostało rannych

#PRZYSTANEK_4:

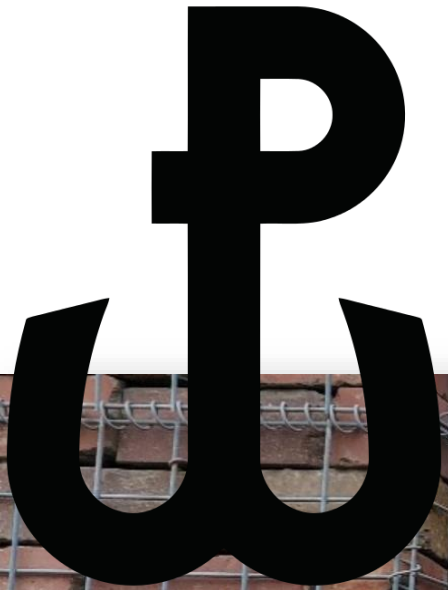
FILTROWA 68 – ROZKAZ „MONTERA”

P

31 lipca 1944 w jednym z mieszkań przy Filtrowej 68 Antoni Chruściel „Monter” podpisał **rozkaz rozpoczęcia powstania warszawskiego (godzina „W”)**. To wydarzenie upamiętnia tablica umieszczona na fasadzie kamienicy. W czasie powstania warszawskiego budynek częściowo sponął. Po wojnie nie odtworzono jego najwyższej kondygnacji.

#PRZYSTANEK_5: REDUTA KALISKA 1A

Według mnie jest to dobre miejsce do przypomnienia lub pomyślenia o Powstaniu Warszawskim – **Reduta Kaliska 1a**. Pomiędzy ulicami Kaliską i Grójecką usytuowany jest niewielki skwer zwany Redutą Kaliską. Na nim stanął oryginalny pomnik imitujący mur, na którym umieszczono pamiątkowe tablice. Było to ważne miejsce oporu podczas powstania.

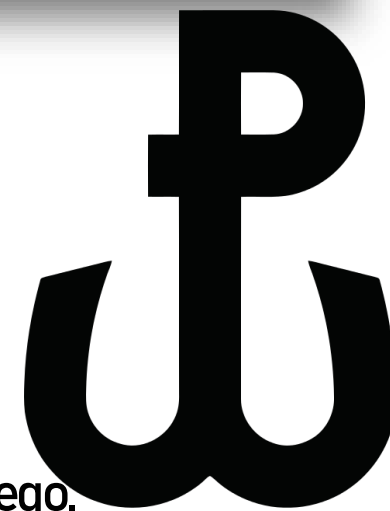
#PRZYSTANEK_6:

CMENTARZ POWSTAŃCÓW WARSZAWSKICH

To nie miejsce tysiąca czy dziesiątek tysięcy zniczy. Zobaczyłem ich jakby miliony. Każdy z nich to jedna myśl o zrywie Powstania i o ludziach – żołnierzach i cywilach, których **nie wolno Nam zapomnieć.**

Cmentarz Powstańców Warszawy – największy w Polsce cmentarz wojenny, otwarty 25 listopada 1945 z przeznaczeniem na pochówki osób ekshumowanych początkowo do zbiorowych grobów „przejściowych” z ulic i placów Warszawy, poległych głównie podczas powstania warszawskiego. W 2012 wpisany do rejestru zabytków.

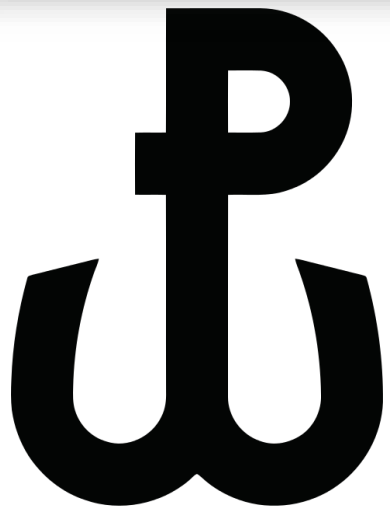
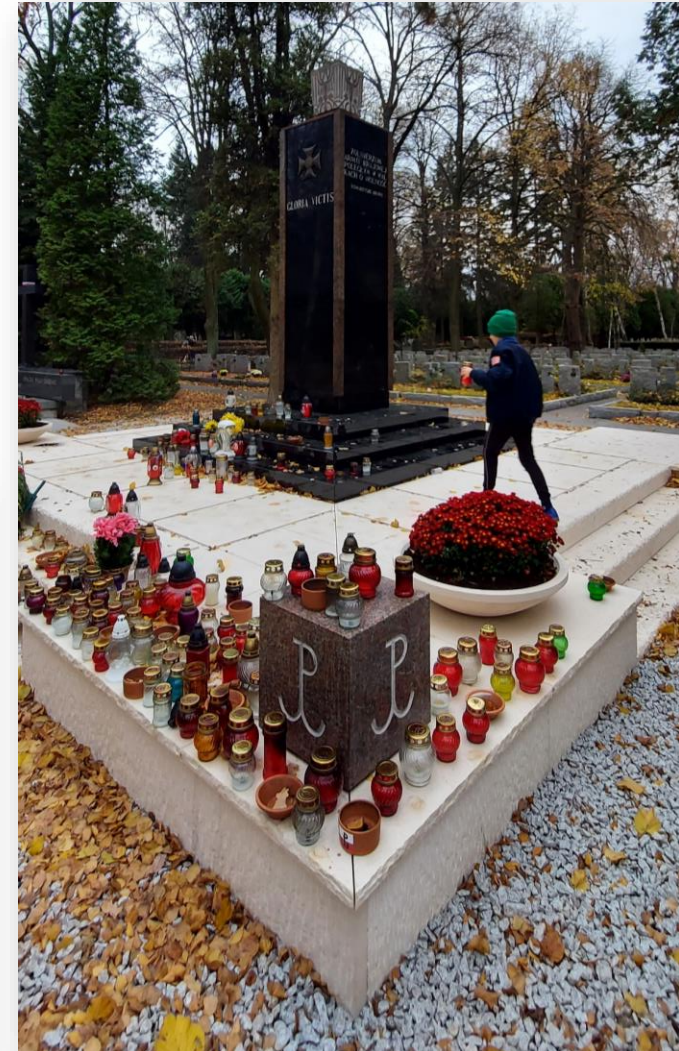

#PRZYSTANEK_7:

POMNIK GLORIA VICTIS - CHWAŁA ZWYCIĘŻONYM

Pomnik **Gloria Victis** stanowi centralny punkt zwartego obszaru kwater, w których znajdują się groby żołnierzy wszystkich oddziałów Armii Krajowej walczących w Powstaniu. Ich prochy zostały ekshumowane w latach 1945–1947 z terenu całej Warszawy i złożone na Powązkach Wojskowych. Pomnik w postaci wysokiego obelisku z czarnego granitu zwieńczony jest urną narożnikami z granitu.

#PRZYSTANEK_8

OCHOTNICZE PRZEPRAWY Z PRAGI NA RATUNEK POWSTAŃCOM

Osiedle **Gośćów** (wielka sypialnia prawobrzeżnej Warszawy) to **moje miejsce na ziemi**. Tu mieszkam wraz z Rodzicami, chodzę do szkoły, uprawiam sport, spotykam kolegów. To także miejsce, które przypomina o wielkim zrywie roku 1944.

Na ścianie kościoła parafialnego św. Apostołów Jana i Pawła przy ul. Kapelanów Armii Krajowej znajduje się ważna na lokalnej społeczności tablica przypominająca i oddająca **hołd żołnierzom i osobom cywilnym**, które przeprowały się przez Wisłę niosąc pomoc lewobrzeżnej części stolicy. W czasie przepraw wielu osób poniosło śmierć.

W #PRASA O POWSTANIU WARSZAWSKIM

Prasa powstańcza ukazywała się od pierwszych dni powstania do 5 października 1944 r. W tym czasie ukazało się w Warszawie ok. 167 tytułów. Prasa pełniła szczególną rolę: informowała o przebiegu walk powstańczych, była źródłem informacji o sytuacji w kraju i na frontach, była również miejscem dyskusji ideologicznych i sporów politycznych. Poszczególne pisma rozprawdane były przez pocztę harcercską, wędrowały zwykle z rąk do rąk, często były publicznie odczytywane, nalepiano również niektóre pisma na murach i ścianach.

OLKA Z WYCIĘŻY
10.IX.44

Najszerszy bój!
Szloch zwątpień, jęk skargi
Jęcza mrące wargi
O Boże mój!

W męczeskiej twej sile
Pokonaj te chwile,
Ten zwycięż bój,
A wstaniesz na nowo
A wstaniesz Królową
Słowiańskich pól!

Gdy ostatnia chwila
Zgon w życie przesła
Zygmunt Krasiński (Psalmy Przyszłości — Psalm Miłości).

ZAWA
ZWIĄZEK ARMII WÓDZÓW ARMII KRAJOWEJ

To się nazywa me...

Dzień walczeń Warszawy

The New York Times

JAPANESE, SUMATRA, PHILIPPINES

George Orwell
"Tribune", 6 października 1944

BARYKAL WARSZAWA WALCZA
Warszawa, niedziela 1 października 1944 r.

Gen. Bór-Komorowski Wodzem Naczelnym

AK DLA RADIO

Poniedziałek, 25 września 1944

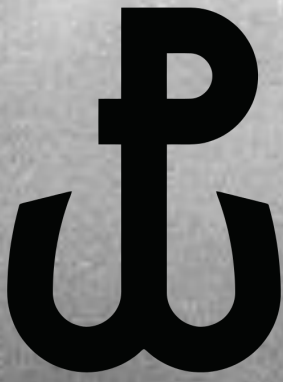
SPRAWA USTAPIENIA NACZELNEGO WODZA

PISMO HARCERSKICH ODDZIAŁÓW

Warszawa Walcząca dn. 24 sierpnia 1944

NA WIECZNĄ WARTĘ

#ŚWIAT MUSI PAMIĘTAĆ #PW1944

الانتفاضة
وارسو

Éirí Amach Vársá

Varšavski ustanak

Warsaw Uprising

VARŠAVSKI USTANAK

Insurrection de Varsovie

Warschauer Aufstand

Rivolta di Varsavia

Warszawa-oprøret

Kipi o Warsaw

Варшаўскае паўстанне

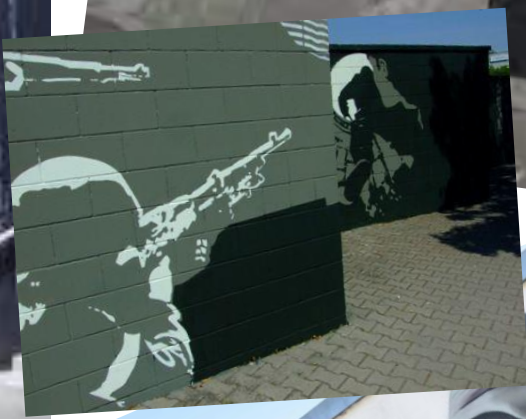
ワルシャワ蜂起

VARŠAVSKÉ POVSTÁNÍ

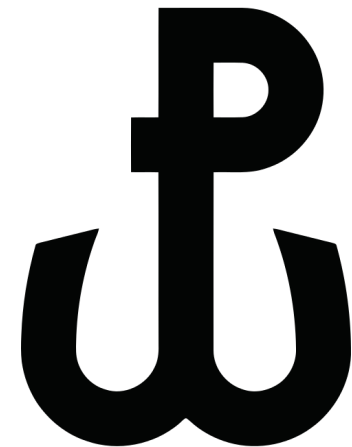
levantamiento de Varsovia

#PAMIĘTAMY_44

PIĘKNE POWSTAŃCZE MURALE

#MOJE_KROKI PO POWSTAŃCZYCH ŚLADACH

To koniec mojej krótkiej, konkursowej wędrówki śladami Powstania Warszawskiego.
Nie kończę jednak mojej przygody z tym ważnym wydarzeniem. To się nigdy nie skończy...

Co roku 1 sierpnia o godz. 17:00 stajemy w ciszy i myślimy o tych młodych chłopcach i dziewczętach, moich rówieśnikach, którzy również walczyli **o wolną Warszawę i Polskę.**

Historycy sprzecząją się czy powstanie miało sens, czy było potrzebne? Mówią trochę niezrozumiałym dla mnie językiem, że w tej konkretnej sytuacji geopolitycznej i militarnej nie mogło zakończyć się powodzeniem. Ja chcę wierzyć, że było ważne i potrzebne. Będąc na Wojskowych Powązkach mijaliśmy z Tatą grób **Józefa Becka** (ministra spraw zagranicznych w II Rzeczypospolitej), który powiedział:

*„Jest jedna tylko rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenną.
Tą rzeczą jest honor”*

Julian Szarocki

#BIBLIOGRAFIA i ŹRÓDŁA

1. Zdjęcia z moją postacią użyte w pracy-prezentacji (na slajdach: 1 – 9) zostały wykonane przeze mnie i mojego Tatę Dariusza Lasockiego.
2. Pomysł trasy i miejsc pamięci Powstania Warszawskiego, o którym piszę na **slajdzie 1** zaczerpnąłem ze strony <https://dzieje.pl/wiadomosci/miejsca-pamieci-powstania-warszawskiego>, „Miejsca pamięci Powstania Warszawskiego”, autorzy artykułu: Anna Kruszyńska, Michał Szukała, data dostępu: 08.11.2021;
3. Rycina Kopca Powstania Warszawskiego na **slajdzie 3** pochodzi z opracowania „Kopiec Powstania Warszawskiego od zwłoki gruzu do parku pamięci” autorstwa J. Dziedziejko i Macieja Kaufmana, <http://acps.pwr.edu.pl/wp-content/uploads/2021/05/Dziedziejko-Justyna.pdf>, data dostępu: 08.11.2021;
4. Informacje o Kopcu Powstania Warszawskiego na **slajdzie 3** zaczerpnąłem ze strony https://pl.wikipedia.org/wiki/Kopiec_Powstania_Warszawskiego, data dostępu: 08.11.2021;
5. Informacje o Parku Dreszera oraz o pomniku powstańczym w tym parku na **slajdzie 4** zaczerpnąłem ze stron https://pl.wikipedia.org/wiki/Park_gen._Gustawa_Orlicz-Dreszera i http://www.sppw1944.org/index.html?/mapapowstania3/m_44.html data dostępu: 08.11.2021;
6. Informacje o powstańczym Pudełku na Mokotowie przy Al. Niepodległości 52 zaczerpnąłem z opowieści Taty oraz z danych na tablicy pamiątkowej wmurowanej w apartamentowiec znajdujący się na miejscu Liceum opisanym na **slajdzie 5**.
7. Zdjęcie gen. Antoniego Chruściela „Montera” na **slajdzie 6** zostało pozyskane z profilu Centralnej Biblioteki Wojskowej na portalu Facebook.com, strona <https://www.facebook.com/CentralnaBibliotekaWojskowa/photos/antoni-chru%C5%9Bciel-ps-monter-nurt-komendant-okr%C4%99gu-warszawskiego-autor-zdj%C4%99cia-nie/1633763343435197/>, data dostępu: 08.11.2021;
8. Informacja o budynku przy ul. Filtrowej 68 na **slajdzie 6** zaczerpnąłem ze strony https://pl.wikipedia.org/wiki/Dom_dochodowy_Pocztowej_Kasy_Oszcz%C4%99dno%C5%9Bci_w_Warszawie, data dostępu: 08.11.2021;
9. Informacja o Cmentarzu Powstańców Warszawy na Woli zawartą na **slajdzie 8** zaczerpnąłem ze strony https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_Powsta%C5%84c%C3%B3w_Warszawy, data dostępu: 08.11.2021;
10. Informację o pomniku Gloria Victis zawartą na **slajdzie 9** zaczerpnąłem ze strony <https://um.warszawa.pl/-/muzeum-powstania-warszawskiego-przejelo-opieke-nad-pomnikiem-gloria-victis>, „Muzeum Powstania Warszawskiego przejęło opiekę nad pomnikiem Gloria Victis” data dostępu: 08.11.2021;

cd. #BIBLIOGRAFIA i ŹRÓDŁA

11. Zdjęcia ze **slajdu 9** pokazujące pomnik Gloria Victis z lat powojennych zaczerpnąłem ze strony <https://www.1944.pl/artykul/muzeum-powstania-warszawskiego-przejelo-opiek.5228.html>, „Muzeum Powstania Warszawskiego przejęło opiekę nad pomnikiem Gloria Victis. Pomnik przeszedł również renowację”; data dostępu: 09.11.2021;
12. Zdjęcia na **slajdzie 10** pokazujące tablicę ku czci powstańców na Kościele p.w. Św. Apostołów Jana i Pawła na Gościńcu zaczerpnąłem ze strony <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/38646.warszawa-kapliczka-i-tablica-pamieci-zolnierzy-ak-na-goscińcu.html> „Kapliczka i tablica pamięci żołnierzy AK na Gościńcu”, autor: Zbyszek60, data dostępu: 07.11.2021;
13. Informację ze **slajdu 11** zaczerpnąłem ze strony <https://ossolineum.pl/index.php/prasa-powstania-warszawskiego/>, „Prasa Powstania Warszawskiego”, data dostępu: 07.11.2021;
14. Z tej samej strony pozyskałem również fotografie oraz ze strony <https://swulinski.com/podroze/Warszawa.html>, data dostępu: 09.11.2021 oraz <https://www.rarenewspapers.com/view/589877?imagelist=1>, data dostępu: 09.11.2021;
15. Zdjęcie na **slajdzie 12** zaczerpnąłem ze strony https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/56.34862.14371961.Najsłynniejsze_zdjecia_z_powstania_Fotografie_ikony.html, „Najstynniejsze zdjęcia z powstania. Fotografie – ikony, autor Tomasz Urzykowski, data dostępu: 09.11.2021;
16. Zdjęcia murali powstańczych zamieszczona na **slajdzie 13** zaczerpnąłem ze stron <http://www.sppw1944.org/index.html?http://www.sppw1944.org/mural/mur02.html>, „Kładka nad Aleją Armii Krajowej...”, autor Maciej Janaszek-Seydlitz, data dostępu: 09.11.2021; oraz <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7.54420.22011065.polonja-warszawa-mural-powstanczy-wraca-na-ogrodzenie-stadionu.html>, „Polonia Warszawa. Mural powstańczy wraca na ogrodzenie stadionu”, autor: Piotr Wesółowski, data dostępu: 09.11.2021; a także <https://www.twoja-praga.pl/praga/sztuka/2949.html> Mural "Powstanie Warszawskie 1944" – Okrzei”, autor: TJ/Związek Stowarzyszeń Praskich, data dostępu: 08.11.2021; <http://www.sppw1944.org/index.html?http://www.sppw1944.org/mural/mur03.html> <https://bialczynski.pl/2018/08/01/powstanie-warszawskie-mural-jaroslawa-fabisa/> „Powstanie Warszawskie – mural Jarosława Fabisa”, data dostępu: 09.11.2021; <https://lebork.naszemiasto.pl/mural-patryka-lukaszuka-wykonany-z-okazji-rocznicy-wybuchu-ar/c15-7838124> „Mural Patryka Łukaszuka wykonany z okazji rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego”, autor: Robert Gębuś, data dostępu: 09.11.2021;
17. Cytat zamieszczony na **slajdzie 14** (Józefa Becka) przeczytałem na grobie J. Becka na Powązkach Wojskowych w Warszawie.

